

APSTIPRINĀTA
Akciju sabiedrības "Pasažieru vilciens"
ārkārtas akcionāru sapulcē
2025. gada 25.septembra
(protokols Nr.5, lēmums Nr. 1)

AS "Pasažieru vilciens" valdei
AS "Pasažieru vilciens" padomei

AS "Pasažieru vilciens" akcionāra gaidu
vēstule

Ar šo vēstuli Satiksmes ministrija kā AS "Pasažieru vilciens" akcionārs (turpmāk - arī Akcionārs) izsaka gaidas attiecībā uz AS "Pasažieru vilciens" (turpmāk - arī PV vai Sabiedrība) darbības virzieniem, prioritātēm un sasniedzamajiem mērķiem 2026. - 2030. gada vidēja termiņa darbības stratēģijas periodam.

Sabiedrības noteiktās prioritātes un stratēģiskie mērķi izriet no šādiem būtiskākajiem politikas plānošanas dokumentiem:

- Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam (apstiprināta Saeimā 2010.gada 10.jūnijā);
- Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027. gadam (apstiprināts Saeimā 2020.gada 2.jūlijā);
- Transporta attīstības pamatnostādnes 2021. – 2027.gadam (apstiprināts ar Ministru kabineta 2021. gada 21.oktobra rīkojumu Nr. 710).

1.Vispārējais stratēģiskais mērķis, pamatdarbības veidi

Ar Ministru kabineta 2021.gada 21.aprīļa rīkojumu Nr.258 "Par akciju sabiedrības "Pasažieru vilciens" vispārējo stratēģisko mērķi" ir noteikts Sabiedrības vispārējais stratēģiskais mērķis – *nodrošināt ilgtspējīgus, piekļūstamus un nepārtrauktus pasažieru pārvadājumus, kas atbilst efektīvas mobilitātes vajadzībām un veicina reģionu sasniedzamību, veicināt iedzīvotāju uzticību dzelzceļa sabiedriskajam transportam, padarot to par apzinātu un racionālu izvēli sniegto pakalpojumu ērtuma un kvalitātes dēļ. Attīstīt Baltijas reģionā konkurētspējīgus un ekonomiski pamatotus mobilitātes pakalpojumus.*

Sabiedrībai ir sekojošie pamatdarbības veidi:

1. Pasažieru pārvadājumi pa dzelzceļu;
2. Ritošā sastāva tehniskās apkopes un remonts.

Saskaņā ar ārējiem normatīvajiem aktiem un starp Latvijas Republikas Satiksmes ministriju un VSIA "Autotransporta direkcija" (turpmāk – ATD) 2011.gada 1.jūlijā noslēgto vienošanos par sadarbību valsts pārvaldes uzdevumu izpildes nodrošināšanā, ATD organizē sabiedriskā transporta pakalpojumus reģionālās nozīmes maršrutos.

2023.gada 19.decembrī Ministru kabinets atbalstīja (Ministru kabineta 19.12.2023. sēdes protokola Nr. 62 100. §) Satiksmes ministrijas ierosinājumu dot ATD tiesības, pamatojoties uz Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 8. panta trešo un septīto daļu un Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 23. oktobra Regulas Nr. 1370/2007 par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1191/69 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 1107/70 (turpmāk - Regula 1370/2007) 5. panta 4a. punktu, tieši piešķirt Sabiedrībai tiesības sniegt sabiedriskā transporta pakalpojumus reģionālās nozīmes dzelzceļa maršrutos laika periodā no 2025. gada 1. janvāra līdz 2032. gada 31. decembrim, paredzot iespēju valsts pakalpojumu pasūtījuma līguma termiņa pagarināšanai ne ilgāk kā līdz 2034. gada 31. decembrim. Izmantojot šo Regulā 1370/2007 paredzēto iespēju valsts nodrošināja pasažieru pārvadājumu pa dzelzceļu nepārtrauktību līdz, indikatīvi 8 -10 gadu laikā, tiks pabeigti priekšdarbi iekšzemes dzelzceļa tirgus atvēršanai konkurencei, kas atbilst Latvijas un Eiropas Savienības politikai sabiedrisko pasažieru pārvadājumu jomā. 2024. gada 28. novembrī ATD un Sabiedrība parakstīja

Līgumu ATD/ST-2024/01/PV (Sabiedrības iekšējais reģistrācijas nr.PV339-24) par sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu reģionālās nozīmes maršrutos pa dzelzceļu.

2. Sabiedrības attīstības vai brieduma līmenis

Dzelzceļa transports ir viens no drošākajiem un videi draudzīgākajiem sauszemes transporta veidiem gan kravu, gan pasažieru pārvadājumiem. Eiropas Savienībā dzelzceļa pasažieru transporta attīstība ir noteikta kā viena no prioritātēm.

Saskaņā ar Transporta attīstības pamatnostādņēs 2021.–2027. gadam noteikto īstenošanas plānu, pirmais rīcības virziens – multimodāla sabiedriskā transporta tīkla ar dzelzceļu kā “mugurkaulu” attīstība – nosaka vairākus uzdevumus ar mērķi stiprināt dzelzceļa lomu sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanā. Kā viens no politikas rezultatīvajiem kritērijiem noteikts dzelzceļa pasažieru īpatsvars kopējos pasažieru pārvadājumos, paredzot šī īpatsvara pieaugumu. Pēc Covid-19 pandēmijas dzelzceļa pasažieru skaits ir konstanti pieaudzis. 2024. gadā vilcienu pārvadājumos tika apkalpoti 19,44 miljoni pasažieru, kas ir par 13% vairāk nekā 2023. gadā.

Sabiedrība ir veikusi nozīmīgas investīcijas elektrovilces ritošā sastāva atjaunošanā, tādējādi nodrošinot augstu pasažieru pārvadājumu pakalpojumu kvalitāti un papildu maršrutu izpildi. Kopš 2021. gada ir pieaudzis gan veikto reisu skaits (par 26%), gan nobraukto vilcienu kilometru skaits (par 23%). Pieauguši arī Transporta attīstības pamatnostādņēs 2021.–2027. gadam noteiktie rezultatīvie rādītāji politikas virzienā “uzlabotas mobilitātes iespējas”:

- pārvadāto pasažieru apjoms ir pieaudzis par 73% salīdzinājumā ar 2021. gadu, pārsniedzot TAP2027 mērķi 608,2 milj. pasažieru/km apmērā 2023. gadam (2027. gada mērķa vērtība 887,9 milj. pasažieru/km);
- dzelzceļa pasažieru īpatsvars kopējos pārvadājumos pieaudzis no 8,6% (2020. gadā) uz 10,2%, pārsniedzot TAP2027 mērķi 2023. gadam, kas noteikts 10% apmēra (2027. gada mērķa vērtība : 12%) ;
- pasažieru apgrozība reģionālās nozīmes vilcienu maršrutos sasniegusi 42%, pārsniedzot TAP2027 mērķi par 4 procentpunktiem 2023. gadam (2027. gada mērķa vērtība : 48%).

Ņemot vērā dzelzceļa attīstību kā sabiedriskā transporta “mugurkaulu”, būtiskās investīcijas ritošajā sastāvā, kas uzlabo pakalpojumu kvalitāti, kā arī pieaugošo pieprasījumu pēc jauniem maršrutiem un papildus reisiem, Sabiedrība novērtējama kā attīstības fāzē esoša kapitālsabiedrība.

3. Sabiedrības klasifikācija (komerciāls vai nekomerciāls attīstības virziens)

PV ir iekļauta vispārējās valdības sektorā¹, savukārt tās komerciālā darbība veido būtisku daļu no uzņēmuma darbības, līdz ar to tā ir klasificējama kā no valsts atkarīga komerciāla valsts kapitālsabiedrība.

Sabiedrība nodrošina sabiedriskā transporta pakalpojumus izpildot sabiedriskas nozīmes pasūtījumu un lielu daļu ieņēmumu veido kompensācijas par sabiedriskā transporta pakalpojumiem un tādu pasažieru pārvadājumiem, kuriem valsts piešķirusi braukšanas maksas atvieglojumus. Pasažieru pārvadājumu izmaksu segums (bez nolietojuma un maksājumiem par dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas) no ieņēmumiem no biļešu (tai skaitā abonementa biļešu) tirdzniecības 2024.gadā veido 54,85%.

4. Sagaidāmā attīstība katrā no pamatdarbības jomām, lielle investīciju projekti, jauni attīstāmie darbības virzieni.

Ievērojot PV vispārējo stratēģisko mērķi un valsts pakalpojumu pasūtījuma līgumu, akcionārs Sabiedrības turpmākajam attīstības periodam nosaka šādus būtiskākos sasniedzamos rādītājus turpmākajā periodā:

1. Akcionārs sagaida, ka Sabiedrība paaugstinās savu konkurētspēju un efektivitāti, izvērtēs iespējas sadarbībai ar Baltijas valstu pārvadātājiem, lai sagatavotos dalībai sabiedriskās nozīmes dzelzceļa pasažieru pārvadājumu iepirkumos Latvijā un Baltijas valstīs.

¹ Vispārējā valdība aptver visu valsts un pašvaldību pārvaldes struktūru, kā arī valsts sociālās apdrošināšanas iestādes. Šajā sektorā iekļauj valsts un pašvaldības budžeta iestādes, budžeta nefinansētas iestādes, no valsts budžeta daļēji finansētas atvasinātas publiskas personas un to izveidotās iestādes, publiskos nodibinājumus, kā arī valsts un pašvaldību kontrolētas un finansētas kapitālsabiedrības. (Vispārējās valdības budžets | Finanšu ministrija (fm.gov.lv).

2. Lai uzlabotu sabiedriskā transporta pieejamību reģionos un veicinātu ilgtspējīgu dzelzceļa pārvadājumu attīstību, Sabiedrībai sadarbībā ar ATD jāizstrādā konceptuāls risinājums, kura mērķis ir nodrošināt kvalitatīvu, videi draudzīgu un efektīvu integrētu reģionālo dzelzceļa pasažieru pārvadājumu modeli, balstoties uz pasažieru plūsmas prognozēm un pieejamā valsts budžeta ietvaros. Jānodrošina modernu un videi draudzīgu ritošo sastāvu reģionālajiem dzelzceļa pasažieru pārvadājumiem, vienlaikus saglabājot fiskālo disciplīnu un neradot papildu slogu valsts budžetam.

3. Jāturpina attīstīt un ieviest intervāla vilcienu kustības grafika realizāciju, kas nodrošinātu Satiksmes ministrijas Transporta attīstības pamatnostādņēs 2021. – 2027. gadam noteikto mērķu realizāciju. Tai skaitā, Sadarbībai ar ATD jāsniedz priekšlikumus katra nākamā gada vilcienu kustības grafika izstrādē, palielinot reģionālo pārvadājumu intensitāti Rīgas centrālajā stacijā, ieviešot sinhronizētu intervāla grafiku². Tāpat jāparedz, ka regulārais intervāla grafiks ne tikai palielinās vilcienu pieejamību, bet arī sniegs vispārēju priekšstatu, kad (vai pēc cik ilga laika) gaidāms vilciens, nemeklējot kustības sarakstu.

4. Jāattīsta pārrobežu komercpārvadājumus, izveidojot un apkalpojot jaunus Baltijas mēroga maršrutus savienojot Latviju, Igauniju un Lietuvu.

5. Nodrošinot drošus, pieklūstamības un pieejamības prasībām atbilstošus un nepārtrauktus pārvadājumu pakalpojumus dzelzceļa maršrutos, jāveic kvalitatīva ritošā sastāva tehniskā apkope un remonts.

6. Lai nodrošinātu kvalitatīvus ritošā sastāva remontu procesus un paaugstinātu ritošā sastāva ekspluatācijas drošuma līmeni, izveidot un aprīkot modernu un energoefektīvu ritošā sastāva servisa centru. Tā aprīkošanai ir jāizmanto jaunākās mūsdienu tehnoloģijas, videi draudzīgas tehnoloģiskās iekārtas, datorizētas sistēmas remontu procesu organizēšanai un kontrolei.

7. Jāizveido Kompetenču centrs topošo darbinieku apmācībai un esošo darbinieku kvalifikācijas celšanai.

8. Rail Baltica projekta ietvaros jāizstrādā un jāievieš konkurētspējīgi pakalpojumi gan pasažieru pārvadājumu nodrošināšanā, gan ritošā sastāva apkalpošanā, ievērojot komerciālos principus un nepieļaujot negatīvu fiskālo ietekmi uz valsts budžetu.

9. Vismaz vienu reizi gadā jāpiedāvā vispārējai ekonomiskajai situācijai atbilstoša un ar citiem transporta veidiem konkurētspējīga tarifu politika, kas nodrošina finansiāli ilgtspējīgus pasažieru pārvadājumu pakalpojumus pa dzelzceļu un rada iespēju ar citiem pārvadātājiem integrētai biļešu izmantošanai.

10. Stratēģisko mērķu sasniegšanai un sabiedrības nākotnes vērtības paaugstināšanai, izvērtējot ekonomisko dzīvotspēju, tiesiskos un sociālos faktorus, jāizstrādā priekšlikums akcionāram par sabiedrības darbības paplašināšanas iespējām ārpus šobrīd noteiktajiem pamatdarbības virzieniem vai esošo darbības virzienu pilnveidošanu.

11. Lai nodrošinātu sistēmiski integrētu, ilgtspējīgu un efektīvu dzelzceļa pasažieru pārvadājumu attīstību, akcionārs, īstenojot sasniedzamos rādītājus, sagaida no Sabiedrības savlaicīgu, koordinētu un ciešu sadarbību starp dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju, sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtītāju un citām iesaistītajām organizācijām un institūcijām.

12. Uzlabot multimodālas vienotās biļetes veiktspēju Rīgas metropoles areālā saskaņā ar Rīgas metropoles areāla ilgtspējīga integrēta sabiedriskā transporta plāna 2024. līdz 2030. gadam pasākumiem. Uzsākt darbu pie vienota kustības grafika un sabiedriskā transporta pakalpojumu

² Stratēģiskais kustības grafiks līdz 2028.g līnijās, kuras neietekmē RCS būvniecība u.c. infrastruktūras remontdarbi.

plānošanas Rīgas metropoles areālā sadarbībā ar ATD un Rīgas valstspilsētas pašvaldības pakalpojumu sniedzējiem.

5. Lielie investīciju projekti

Sabiedrībai jāīsteno šādi investīciju projekti:

1. Lai nodrošinātu ilgtspējīgus, piekļūstamus un nepārtrauktus augstas kvalitātes pasažieru pārvadājumus, ir nepieciešams plānot un īstenot neelektrificēto zonu ritošā sastāva atjaunošanu un papildināšanu, tai skaitā izvērtēt iespēju paplašināt ritošā sastāva parku ar bezemisiju (BEMU) jeb bateriju elektrovilcieniem, nodrošinot efektīvu valsts līmenī iegādāto BEMU vilcienu izmantošanu un palielinot to īpatsvaru pasažieru pārvadājumos. Projekta realizēšanai izvērtēt dažādas alternatīvas un to kombinācijas kā izstrādājot esošā ritošā sastāva modernizāciju, piesaistot otrreizējā tirgū esošo sastāvu veicot ritošā sastāva iepirkums un/vai nomājot, vai veicot jaunu ritošo sastāvu iegādi. Ritošā sastāva atjaunošanai un papildināšanai izvērtēt alternatīvus finansējuma modeļus. Indikatīvais jaunu videi draudzīgu dīzeļvilcienu (BMDU – Bi-mode Diesel Unit vai BEMU – Battery Electric Multiple Unit) ritošā sastāva skaits un finansējuma apmērs būs atkarīgs no ATD iegādāto vilcienu skaita tās īstenotajā BEMU vilcienu iepirkumā. Papildus iegādājamo videi draudzīgu dīzeļvilcienu skaits plānots līdz 15 vienībām un nepieciešamais finansējums plānots līdz 255 milj. EUR apjomā.

Faktisko finansējuma apmēru ritošā sastāva iegādei noteikt sadarbībā ar ATD un VAS "Latvijas dzelzceļš", ņemot vērā sabiedriskā transporta pakalpojumu pieejamību un pieprasījumu, kā arī pieejamo finansējumu infrastruktūras attīstībai.

2. Lai nodrošinātu kvalitatīvu valsts pakalpojumu pasūtījuma līguma izpildi, un paplašinātu saimniecisko darbību dzelzceļa ritošā sastāva apkopes un remonta jomā, piedāvājot konkurētspējīgus un eksportspējīgus pakalpojumus 1520 mm sliežu platuma sistēmā arī citiem pārvadātājiem Lietuvā un Igaunijā, kā arī attīstot potenciālu sniegt attiecīgos pakalpojumus Rail Baltica vajadzībām nākotnē brīvā tirgus apstākļos, akcionārs sagaida, ka Sabiedrība izveidos un aprīkos jaunu modernu un energoefektīvu ritošā sastāva apkopes un servisa centru. Tai skaitā tiek sagaidīts, ka Sabiedrība izvērtēs iespēju jauna apkopes un servisa centra izveidē piesaistīt investoru (tai skaitā izvērtējot publiskās un privātās partnerības iespējas, jauna kopuzņēmuma dibināšanu u.c.), kuram jau ir nepieciešamās kompetences un interese tās pārnest uz mūsu reģionu. Servisa un apkopes centrā jāspēj nodrošināt elektrovilcienu 16Ev un pārējā ekspluatācijā esošā ritošā sastāva remonta vajadzības, kā arī jāņem vērā nākotnes vajadzības pasažieru ritošā sastāva parka atjaunošanai un papildināšanai. Jauna apkopes un servisa centra izveide jārealizē balstoties uz ritošā sastāva pieejamības un pārvadājumu izpildes operacionālām vajadzībām pakāpeniski trijās kārtās, kur pirmā kārtā nodrošina visas pamata vajadzības, otrā kārtā nodrošina kapitālo remontu veikšanu, savukārt trešā kārtā paredzētu iespēju remonta un apkopes centra izbūvei arī Rail Baltica 1435 mm infrastruktūras ritošā sastāva apkopes vajadzībām. Ņemot vērā, ka pirmās kārtas realizācija nepieciešama 16Ev pamata vajadzību nodrošināšanai, tās realizāciju nepieciešams uzsākt nekavējoties, bet pirms otrās un trešās kārtas realizācijas uzsākšanas nepieciešams veikt ekonomiskā pamatojuma un finansējuma piesaistes iespēju izvērtēšanu. Indikatīvs investīciju apmērs pirmo divu posmu īstenošanai 39.1 milj. EUR, tai skaitā pirmās kārtas īstenošanai 21.2 milj. EUR.

6. Kapitāla daļu turētāja finanšu gaidas (darbība ar peļņu/bez, dividendes, jauni instrumenti/akcijas)

Dividenžu politika

Valsts kapitālsabiedrību dividenžu politika ir noteikta Ministru kabineta 2022. gada 25. janvāra noteikumos Nr.72 "Kārtība, kādā tiek prognozēti, noteikti un veikti maksājumi par valsts kapitāla izmantošanu" (turpmāk MK- noteikumi Nr.72). Atlikušajā vidēja termiņa darbības stratēģijas periodā Akcionārs sagaida, ka valstij dividendēs izmaksājamā peļņas daļa, iespēju robežās, būs atbilstoša likumā "Par valsts budžetu 2025. gadam un budžeta ietvaru 2025., 2026. un 2027. gadam" noteiktajam. Vienlaikus, lai veicinātu Sabiedrības vispārējā stratēģiskā mērķa, kā arī finanšu un nefinanšu mērķu sasniegšanu, gadījumā, ja Sabiedrība nekonstatēs citas iespējas šo mērķu ietvaros iekļauto investīciju projektu finansēšanai, Satiksmes ministrija izskatīs iespēju rosināt Ministru kabinetam atļaut sadalīt Sabiedrības peļņu par 2024.–2027. gadu (ieskaitot) saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr. 72 6. punktu.

Sabiedrībai jātiecas uz valsts dotāciju īpatsvara samazinājumu uzņēmuma finanšu struktūrā, lai tās ietekme uz vispārējās valdības budžeta bilanci, kas aprēķināta atbilstoši Eiropas Savienības

makroekonomisko rādītāju un publisko finanšu statistikas vienotajai un harmonizētajai uzskaites metodoloģijai, ļautu PV neiekļaut vispārējās valdības sektorā.

6.1. Finanšu gaidas

Sagaidāms, ka Sabiedrības darbība vidēja termiņa darbības stratēģijas periodā tiks vērsta uz efektīvu un stabilu finanšu darbību, iespējami samazinot valsts finansējumu un vismaz 50% no savām izmaksām sedzot ar saviem ieņēmumiem.

Stratēģijas perioda beigās izvirzāmi sekojoši būtiskākie sasniedzamie finanšu rādītāji:

- nodrošināt, ka pašu kapitāla atdeves rādītājs (ROE) 2030. gadā ir > 6,0% (2023.g. ROE bija 0,01%; 2024.g. 5,5%);
- izmaksu seguma koeficients (bez nolietojuma un infrastruktūras) 2030.gadā sasniedz > 61,9% (2023.g. 46,1%, 2024.g. 54,8%);
- nodrošināt, ka pašu ieņēmumi, ieskaitot braukšanas maksas kompensācijas 2030.gadā ir > 34,5 MEUR (2023.gadā bija 25,1 MEUR; 2024.g. 30,7 MEUR);
- palielināt ieņēmumu gūšanu no pārrobežu pārvadājumu nodrošināšanas.

6.2. Finansēšanas instrumenti

Investīciju projektu finansēšana var tikt nodrošināta no dažādiem avotiem – pašu līdzekļiem, Eiropas Savienības finanšu instrumentiem, kā arī pašu kapitāla vai aizņemtā kapitāla, izvērtējot konkrētajam projektam piemērotāko finansēšanas modeli. Šajā procesā būtiski ievērot arī atbildīgas fiskālās politikas principus.

Finansējums no valsts budžeta līdzekļiem ir pieļaujams tikai tad, ja:

- ir pieņemts attiecīgs Ministru kabineta lēmums par finansējuma piešķiršanu konkrētajam investīciju projektam;
- valsts budžetā ir pieejami nepieciešamie finanšu resursi.

Lielu investīciju projektu ar komerciālu potenciālu gadījumā jāizvērtē:

- iespējas piesaistīt privāto kapitālu un stratēģisko investoru;
- sabiedrības restrukturizācija ar mērķi nodrošināt efektīvāku finansējuma piesaisti.

Stratēģijas periodā īstenot Sabiedrības digitalizācijas projektus piesaistot ārējo finansējumu, t.i., piesakoties valsts vai citu organizāciju programmām un grantiem. Primāri nodrošināt pilnu personāla uzskaites procesu digitalizāciju, tai skaitā darbinieku pašapkalpošanās portāla ieviešanu, plānojot projekta īstenošanu līdz 2026.gadam (ieskaitot), kā arī izvērtēt iespējas piesaistīt finansējumu Sabiedrības digitālajai transformācijai citās jomās.

Papildus saskaņā ar Ministru kabineta 2022.gada 15.septembra rīkojuma Nr.618 "Par publisku personu kapitālsabiedrību un publisku personu kapitāla daļu pārvaldības politikas nepieciešamajām izmaiņām" 5.punktu kapitālsabiedrībai nodrošināt, ka:

- pirms tādu valsts kapitālsabiedrības investīciju projektu finansēšanas jautājumu izskatīšanas Ministru kabinetā, kas atbilst Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 26.panta sestajā daļā norādītajai robežvērtībai – 15% no kapitālsabiedrības aktīvu apjoma, tiek sagatavots izvērtējums par alternatīvu finanšu instrumentu piesaisti un to ekonomisko analīzi, t.sk. obligāciju emisijas potenciālu;
- sagatavojot izskatīšanai jautājumus par finansējuma piesaisti inovatīvu risinājumu projektiem, izvērtēt meitas sabiedrību dibināšanas potenciālu, piesaistot arī privāto kapitālu.

7.Stratēģiskie nefinanšu mērķi

1. Jānodrošina valsts pakalpojumu pasūtījuma līguma izpilde stratēģijā nosakot sasniedzamos mērķus ne zemākus kā Satiksmes ministrijas Transporta attīstības pamatnostādnes 2021. – 2027. gadam noteiktajam sasniedzamo rezultātu rādītājam "pasažieru apgrozība reģionālās nozīmes vilcieni maršrutos" 887.9 milj. pasažierkilometru gadā apmērā un ne zemākus kā sasniedzamo rezultātu rādītājam "dzelzceļa pasažieru īpatsvars pasažieru pārvadājumos" 12% apmērā, kā arī nodrošinot vilcieni precizitāti 98,5%. Akcionārs sagaida, ka Sabiedrība izvērtēs iespējamus risinājumus un to finansiālo ietekmi, paredzot vilcienos atsevišķus vagonus ar paaugstinātas komforta klases sēdvietām.

2. Sabiedrībai jāturpina īstenot atbildīga darba devēja politiku lai nodrošinātu motivētu, novērtētu un profesionālu darbinieku un vadības komandas iesaisti PV mērķu sasniegšanā:

- Veicot darba devēja tēla veidošanas aktivitātes, darba devēja tēla novērtēšanai izmantot ārējo novērtējumu un sasniegt TOP10 vietu nozarē³;
- Attīstīt iekļaujošu, pieklūstamu un mūsdienīgu darba vidi izmantojot integrētus risinājumus;
- Regulāri noteikt darbinieku apmierinātības rādītāju izmantojot starptautiski atzītu metodoloģiju un sasniegt darbinieku apmierinātības novērtējumu vismaz 70⁴.

3. Atbilstoši noteiktajam pasažieru pārvadājumu kvalitātes standartam, kas paredz pakalpojumu nodrošināšanu arī pasažieriem ar ierobežotām pārvietošanās spējām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/782 (2021. gada 29. aprīlis) par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem nosacījumiem, kā arī Plāna personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju veicināšanai 2024.–2027. gadam rīcības virziena "Vides, informācijas un pakalpojumu pieklūstamības veicināšana" ietvaros, vismaz reizi gadā ir jāveic pasažieru apmierinātības novērtējums par pasažieru vilcieni satiksmi Latvijā. Šis novērtējums tiek veikts, veicot pasažieru aptauju, kuras rezultātā apmierinātības rādītājam jābūt virs 90%. Sabiedrība nodrošina, ka novērtējuma rezultāti tiek publicēti tās tīmekļvietnē.

4. Nodrošināt un pastāvīgi uzlabot dzelzceļa drošības pārvaldības sistēmu, uzturētu augstu drošības līmeni, nepārsniegt ES Komisijas lēmumā Nr.2012/226/ES⁵ par dzelzceļa sistēmas kopīgo drošības mērķu kopumu Latvijai noteiktās vērtības un stratēģijā noteikt sasniedzamos mērķus ne zemākus kā Satiksmes ministrijas Transporta attīstības pamatnostādņēs 2021.-2027.gadam noteiktajam sasniedzamo rezultātu rādītājam paaugstināta transporta drošība un drošums:

Rezultatīvais rādītājs	Mērvienība	Bāzes gads	Bāzes gada vērtība	Mērķa vērtība 2027
Nopietnu dzelzceļa negadījumu skaits	skaits/vilc.km	2020	1,58x10 ⁻⁶	1,30x10 ⁻⁶

Akcionārs sagaida, ka Sabiedrība, sadarbībā ar infrastruktūras pārvaldītāju, veiks mācības dzelzceļa stacijās ar augstu pasažieru plūsmu, lai uzlabotu drošības un civilās aizsardzības sistēmu darbību.

5. Veicināt ārējo digitalizāciju attīstot e-komerciju, kas vērsta uz pasažieru apkalpošanu, lai visām pasažieru grupām radītu papildu servisu pieejamību un pašapkalpošanās iespējas. Turpināt digitālo transformāciju, kas vērsta uz iekšējo procesu automatizāciju, uzsākot arī mākslīgā intelekta piedāvāto iespēju izmantošanu:

- nodrošināt iespēju pasažieriem ērti un vienkārši iegādāties biļetes e-vidē, nosakot sasniedzamos mērķus, kas nav zemāki par Satiksmes ministrijas Transporta attīstības pamatnostādņēs 2021.–2027. gadam noteikto rezultatīvo rādītāju: "tīmekļa vietnēs pārdotās biļetes iekšzemes pārvadājumiem pa dzelzceļu reģionālās nozīmes maršrutos un vienotās biļetes braucieniem ar pārsēšanos citā autobusā vai vilcienā." Tāpat jānodrošina iespēja iegādāties biļetes no biļešu tirdzniecības automātiem, tādējādi samazinot biļešu kasu skaitu stacijās un pieturas punktos, kā arī uzņēmuma biļešu tirdzniecības izmaksas;
- nodrošināt iekšējo procesu optimizāciju, balstoties uz vienreizējas datu ievades principu un vispusīgu datu analīzi, piemēram, ieviešot centralizētu personāla procesu un darba snieguma vadības platformu, kas integrēta ar uzņēmuma specializētajām informācijas sistēmām un digitālajām vidēm;
- nodrošināt tehnoloģiskās platformas ieviešanu ritošā sastāva apkopju un remontu plānošanai un nodrošināšanai;
- ieviest tehnoloģisko platformu kustības sarakstu, ritošā sastāva apgrozības un apkalpojošā personāla darba integrētai plānošanai, pārvaldībai un datu uzskaiti;

³ Darba devēja tēla novērtēšanai izmantot novērtējumu SIA "Alma Career Latvia" ikgadējā aptaujā "Top darba devējs" un/vai ārējs neatkarīgs darba devēja tēla pētījumu (piemēram, SIA "TNS Latvia" vai SIA "Executive Search Baltics" veikts pētījums).

⁴ Atbilstoši Kantar grupai piederošajai metodei (TRI*M Employee Commitment).

⁵ ES Komisijas lēmums Nr.2012/226/ES (2012.gada 23.aprīlis) par dzelzceļa sistēmas kopīgo drošības mērķu kopumu.

- izveidot visaptverošu datu krātuvi un nodrošināt uz datiem un datu analīzi balstītu lēmumu pieņemšanu, lai uzlabotu uzņēmuma pamatdarbības un atbalsta funkciju efektivitāti un kvalitāti.

8. Citi no nozaru politikas dokumentiem uz kapitālsabiedrību attiecināmie horizontālo politiku mērķi (vides, ilgtspējas, korporatīvās pārvaldības, sociālās atbildības, pētniecības un attīstības u.tml.).

Ilgtspēja

Atbilstoši noteiktajam pakalpojuma sniegšanas standartam, nodrošināt pakalpojuma pieejamību visiem sabiedrības locekļiem, tai skaitā pasažieriem ar ierobežotām pārvietošanās spējām. Regulāri veikt sniegtā pakalpojuma kvalitātes un pieejamības mērījumus, tai skaitā veicot pasažieru aptauju un sadarbojoties ar personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiesību un interešu aizstāvības sabiedriskajām organizācijām.

Sekmējot vides, enerģētikas un klimata prioritātes ieviest ilgtspējas mērķus, veicināt nepārtrauktu uzlabojumu kultūru uzņēmuma darbībā un iedibināt ilgtspējīgus ikdienas paradumus:

- Savā darbībā sekmēt SEG emisiju samazināšanu un gaisa kvalitātes uzlabošanu. Saskaņā ES ilgtspējas ziņošanas standartu prasībām nodrošināt kopējo CO2 izmešu aprēķinu un monitorēšanu veicinot Satiksmes ministrijas Transporta attīstības pamatnostādņēs 2021. – 2027. gadam noteikto sasniedzamo rezultātīvo rādītāju “kopējo SEG emisiju samazinājums transporta sektorā” un “kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem (NOx) samazinājums transporta sektorā”. Izstrādājot stratēģiju noteikt SEG emisiju un gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazināšanas mērķus kas pārsniedz nozares vidējos rādītājus;
- Sistemātiski paaugstināt nekustamo īpašumu energoefektivitāti, tai skaitā jaunu nomas telpu gadījumā samērojot ar kopējām izmaksām izvēloties energoefektīvas, nodrošināt saimnieciskās darbības radīto CO2 izmešu apjoma samazinājumu par 5% 2030.gadā salīdzinot ar 2025.gadu;
- Piedalīties ārēja neatkarīgā vērtētāja pētījumā un saņemt augstāko novērtējumu uzņēmuma ilgtspējas praksei – Platīns Ilgtspējas indeksā.

Inovācijas

Izveidot un uzturēt platformu inovācijām un saskaņā ar Ministru kabineta 2021.gada 16.novembra sēdes protokola Nr. 75 39.§ «Informatīvs ziņojums «Par inovāciju veicināšanu un pētniecības un attīstības mērķu noteikšanu valsts kapitālsabiedrībās 8.punktu nodrošināt, ka Sabiedrības stratēģijā ir iekļauti atbilstoši ar pasažieru pa dzelzceļu pārvadājumiem saistīto jautājumu pētniecības un attīstības vai inovatīvu risinājumu ieviešanas mērķi paredzot ieguldījumu apjomu 0.2% apjomā no kopējām Sabiedrības izmaksām un sasniedzamos rādītājus.

Nodrošināt inovatīvo risinājumu realizēšanu un tiekties saņemt apliecinājumu par inovatīvu risinājumu ieviešanu – Eksporta un inovāciju balva (organizē LIAA sadarbībā ar EM, CSP, ALTUM un Latvijas eksportētāju asociāciju “The Red Jackets”).

Korporatīvā pārvaldība un sociālā atbildība

Sabiedrībai savā darbībā jāievēro Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) vadlīnijās ietvertos labas korporatīvās pārvaldības principus. Jāievēro un jānodrošina kapitālsabiedrības darbības atbilstību Korporatīvās pārvaldības kodeksā iekļautajiem principiem, Publiskas personas kapitāla daļu pārvaldības likumam un citiem normatīvajiem aktiem, kā arī Valsts kancelejas vadlīnijās noteiktajiem principiem.

Ieinteresēto pušu informēšanai par kapitālsabiedrības ietekmi uz vidi sagatavot un publiskot ikgadēju ilgtspējas pārskatu saskaņā Korporatīvās ilgtspējas ziņošanas direktīvas jeb CSRD (sākot ar 2027.gadu) standartiem.

Turpināt risku vadības kultūras iedzīvināšanu, lai veicinātu stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanu un kapitālsabiedrības darbības procesu pilnveidošanu.

Informācijas atklātība

Sabiedrības vidēja termiņa darbības stratēģijas periodā ir jāuztur tīmekļa vietne un jānodrošina informācijas publiskošanu sabiedrības tīmekļa vietnē, kā arī paziņojuma par korporatīvo pārvaldību un

nefinanšu paziņojuma sagatavošanu atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā 58., 58.1 un 58.2 pantos noteiktajam.

AS „Pasažieru vilciens”
Valsts kapitāla daļu turētāja pārstāvis

I.Strautmane

DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU